

BANKOWE
NORMY
OSTROŻNOŚCIOWE

MARCIN OLSZAK

BANKOWE
NORMY
OSTROŻNOŚCIOWE

Temida2

Białystok 2011

Rada programowa Wydawnictwa Temida 2:

Leonard Etel, Marian Grzybowski, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Adam Lityński, Emil Pływaczewski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Halina Świączkowska, Bogdan Wierzbicki

Redaktor naukowy wydawnictwa:

Halina Świączkowska

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy lub autora.

Recenzent:

Marian Żukowski

ISBN 978–83–62813–00–1

Opracowanie graficzne i typograficzne: *Katarzyna Frąckiewicz*

Projekt okładki: *Jerzy Banasiuk*

Redakcja techniczna: *Jerzy Banasiuk*

Korekta: *Bogumiła J. Mancewicz*

Wydawca: **Temida 2**

Przy współpracy

Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

© Copyright by Temida 2, Białystok 2011

Spis treści

Wykaz skrótów.....	9
Wstęp	19

Rozdział I

CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH

1. Geneza i ewolucja norm ostrożnościowych.....	27
2. Normatywne określenie pojęcia norm ostrożnościowych	49
3. Pojęcie norm ostrożnościowych oraz ich cele i katalog w świetle nauki, orzecznictwa i stanowiska Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego.....	53
4. Klasyfikacja norm ostrożnościowych	69
5. Wnioski	75

Rozdział II

BANKOWE NORMY OSTROŻNOŚCIOWE

– PODMIOTY TWORZĄCE, ŹRÓDŁA ORAZ PRZEDMIOT

1. Uwagi wprowadzające	84
2. Bankowe normy ostrożnościowe tworzone na poziomie międzynarodowym ...	89
2.1. Podmioty tworzące bankowe normy ostrożnościowe na poziomie międzynarodowym.....	89
2.2. Źródła i przedmiot bankowych norm ostrożnościowych tworzonych na poziomie międzynarodowym.....	91
2.2.1. Dokumenty Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego	91
2.2.2. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości i Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz odnoszące się do nich interpretacje.....	98
3. Bankowe normy ostrożnościowe tworzone w wymiarze Unii Europejskiej....	103

Spis treści

3.1. Podmioty tworzące bankowe normy ostrożnościowe w wymiarze Unii Europejskiej	103
3.2. Źródła i przedmiot bankowych norm ostrożnościowych tworzonych w wymiarze Unii Europejskiej	105
3.2.1. Akty prawne Unii Europejskiej	105
3.2.2. Wytyczne i zalecenia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz wytyczne, standardy i dokumenty konsultacyjne Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego	120
4. Bankowe normy ostrożnościowe tworzone w Polsce	127
4.1. Podmioty tworzące bankowe normy ostrożnościowe w Polsce	127
4.2. Źródła i przedmiot bankowych norm ostrożnościowych tworzonych w Polsce	127
4.2.1. Konstytucja RP a bankowe normy ostrożnościowe.....	127
4.2.2. Ustawa jako źródło bankowych norm ostrożnościowych	128
4.2.3. Akt wykonawczy jako źródło bankowych norm ostrożnościowych ..	135
4.2.4. Rekomendacja organu nadzoru bankowego jako źródło bankowych norm ostrożnościowych	161
5. Wnioski	188

Rozdział III

BUDOWA BANKOWYCH NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH

1. Uwagi wprowadzające	202
2. Budowa bankowych norm ostrożnościowych a koncepcje budowy normy prawnej	203
3. Hipoteza (zakres zastosowania) bankowej normy ostrożnościowej.....	207
3.1. Sposób określenia okoliczności zastosowania bankowej normy ostrożnościowej.....	207
3.2. Podmioty bankowych norm ostrożnościowych i ich klasyfikacja	212
4. Dyspozycja (zakres normowania) bankowej normy ostrożnościowej.....	226
4.1. Sposób określenia wzorca powinienego zachowania w bankowej normie ostrożnościowej	226

Spis treści

4.2. Zgodne ze wzorcem wskazanym w dyspozycji (w zakresie normowania) bankowej normy ostrożnościowej zachowanie podmiotów biernych tych norm a sytuacja określonych podmiotów trzecich	240
5. Skutki prawne naruszenia bankowej normy ostrożnościowej	243
5.1. Sankcje bankowych norm ostrożnościowych	243
5.1.1. Pojęcie sankcji bankowych norm ostrożnościowych	243
5.1.2. Środki <i>ad rem</i> i <i>ad personam</i>	249
5.1.3. Obowiązek ustalenia wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań oraz wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	261
5.2. Skutki prawne naruszenia bankowej normy ostrożnościowej dla umów zawartych przez podmiot bierny tej normy	266
6. Wnioski	268

Rozdział IV

WYKŁADNIA PRZEPISÓW ZAWIERAJĄCYCH BANKOWE NORMY OSTROŻNOŚCIOWE

1. Uwagi wprowadzające	278
2. Wykładnia językowa przepisów zawierających bankowe normy ostrożnościowe	280
3. Pozajęzykowe metody wykładni przepisów zawierających bankowe normy ostrożnościowe	288
3.1. Uwagi ogólne	288
3.2. Wykładnia systemowa przepisów zawierających bankowe normy ostrożnościowe	289
3.3. Wykładnia funkcjonalna przepisów zawierających bankowe normy ostrożnościowe	298
4. Podmioty dokonujące wykładni przepisów zawierających bankowe normy ostrożnościowe oraz moc obowiązująca tej wykładni (wybrane aspekty)	306
5. Wnioski	312

NADZÓR I KONTROLA NAD PRZESTRZEGANIEM BANKOWYCH
NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH

1. Uwagi wprowadzające	318
2. Nadzór bankowy KNF nad przestrzeganiem bankowych norm ostrożnościowych	320
3. Rola innych podmiotów w zakresie nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem bankowych norm ostrożnościowych.....	353
4. „Dyscyplina rynkowa” a przestrzeganie bankowych norm ostrożnościowych...	371
5. Wnioski	381
Zakończenie	392
Bibliografia	405
Inne materiały	418
Wykaz aktów	422
Orzecznictwo	434
Pisma urzędowe i inne akty	435